

Seminari d'Estètica i Filosofia de l'Art

Codi: 100281

Crèdits: 6

2025/2026

Titulació	Tipus	Curs
Filosofia	OT	3
Filosofia	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Jessica Patrici Jaques Pi

Correu electrònic: jessica.jaques@uab.cat

Equip docent

Gerard Vilar Roca

Jessica Patrici Jaques Pi

Andrea Lorena Soto Calderon

Daniela Callejas Aristizabal

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

L'assignatura *Seminari d'Estètica i Filosofia de l'art* té el subtítol: *La Crítica de la facultat de jutjar després del tricentenari de naixement d'Immanuel Kant*. L'objectiu principal d'aquesta assignatura és fer filosofia amb l'art a partir de la lectura sistemàtica i detallada de *KU* i la seva actualització des de l'art modern i l'art contemporani i des dels textos fundamentals de l'estètica actual.

Els objectius específics són :

1. El coneixement de l'argumentari de *KU* i la seva incidència en la filosofia kantiana en general
2. Els processos d'actualització de l'estètica kantiana

2. L'assoliment d'un grau inicial d'experiència en la filosofia aplicada a la construcció de relats artístics i la seva incidència en els fòrums de debats corresponents i en la professionalització de l'alumnat
4. L'esperonament de la creativitat en la formació filosòfica de l'alumnat.
5. La professionalització en el món de la creativitat des de la pràctica discursiva
6. La preparació per a la formació en estudis avançats sobre filosofia i creativitat

Competències

Filosofia

- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Identificar les principals actituds filosòfiques en l'àmbit de l'estètica i saber aplicar-les críticament en el món de l'art.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el rigor filosòfic en un text escrit seguint els estàndards internacionals de qualitat.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Comunicar de forma oral i escrita, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements adquirits.
4. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
5. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
6. Desenvolupar habilitats d'aprenentatge autònom
7. Discriminar els trets que defineixen el lloc d'un autor en el context d'una problemàtica i reorganitzar-los en un esquema coherent.
8. Distingir i analitzar els debats clàssics i actuals de la història de l'art
9. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
10. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
11. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
12. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria
13. Exposar els conceptes propis de la història de la filosofia
14. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics

15. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
16. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
17. Identificar els errors normatius, estilístics o argumentatius d'un text
18. Identificar la imatge artística situant-la en el seu context cultural.
19. Interpretar els continguts d'un text de teoria artística.
20. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
21. Organitzar el temps i els propis recursos per a la feina: dissenyar plans establint prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.
22. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
23. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.

Continguts

Línia temàtica de la assignatura

Després del Tricentenari del naixement d'Immanuel Kant, el Seminari d'Estètica i Teoria de l'Art es dedicarà al curs 2025-2026 a la lectura sistemàtica de la totalitat de la *Crítica de la facultat de jutjar*, tot afegint altres textos kantians breus i textos contemporanis que l'actualitzen.

Defensarem el posicionament discursiu que l'actualitat de Kant rau en el fet que va fundar el règim epistèmic de la incertesa, i que és en la KU on s'esgrimeixen les condicions de possibilitat que varen obrir els espais filosòfics necessaris per a l'emergència d'aquest règim.

Temari

BLOC I

1. El lloc de KU en la producció kantiana: el camí de tornada.
2. Lectura de l'Apèndix a la Dialèctica Transcendental de KrV: "L'ús regulador de les idees" KrV A 641-669 / B669-697.
3. KU o la hegemonia del *com si*, de la imaginació i del judici reflexionant.
4. El vincle entre la primera i la segona part de KU: la prioritat crítica de la causa final.
5. Lectura de l'Analítica del Bell, 1ª definició (§§ 1-5) i 3^a(§§ 10-17): l'ancoratge aristotèlic del desinterès estètic.
6. Lectura de l'Analítica del Bell, 2ª definició (§§ 6-9) i 4^a (§§ 18-22). La condició de possibilitat que fonamenta la incertesa: l'epistemologia de la capacitat de jutjar reflexionant.
7. Actualització: Rancièr i el malestar a l'estètica
8. Lectura de la Primera Introducció a KU (I-IX).
9. Les *idees estètiques*, la clau de volta de l'epistemologia de la incertesa. Lectura de: Bases epistèmiques per a una Deducció (§§ 30-38); la transmutació del sentit comú (§§ 39-42); el naixement de la noció d'*art* i d'*artista* (§§43-54).

Bloc II

1. Lectura de l'Analítica del sublim (§§23-29).Actualització: Lyotard i el vincle entre sublimitat i reflexió.
2. Transitivitat entre art i natura. Lectura de §§ 55-58
3. Lectura de §§ 59-60 Ètica, política, estètica.
4. Actualització: Hannah Arendt i la possibilitat d'una lectura política de KU.
5. KU i els ideals de la tardor-lustració: Llibertat, Igualtat i Fraternitat en la vulnerabilitat.
6. Actualització: Rancièr i la revolució estètica
7. Lectura de la segona part de KU repartida entre l_s els estudiants i assimilada a les propostes dels punts anteriors. §§ 61-91.
8. Actualització: la desconstrucció de la teleologia. Spivak i la crítica de la raó decolonial.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes, seminaris, tutories en microgrups i individuals	60	2,4	10, 11, 13, 23
Tipus: Supervisades			
workshops de praxis de narrativa artística i visita a exposicions, esdeveniments artístics, proves, contribucions als seminaris	30	1,2	3, 7, 9, 14, 15, 16, 17, 19, 22
Tipus: Autònomes			
lectura i conceptualització de textos i treball sobre imatges	52,5	2,1	2, 6, 7, 9, 10, 12, 20

La metodologia és la neosocràtica, és a dir: la generació i la transferència de coneixements des de la reivindicació del potencial formatiu tant d'estudiants com de docents.

La professora Jèssica Jaques i el professor Gerard Vilar estaran habitualment presents simultàniament en les sessions.

Les activitats dirigides consten de classes i seminaris de discussió amb una alta incentivació a la participació, així com un programa de tutories en microgrups i individuals

Les activitats supervisades estan formades per les contribucions als seminaris i les aportacions a les proves.

Les activitats autònomes tenen com a referent essencial la lectura de i el treball conceptual i d'aplicació sobre els textos i imatges avaluable.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Primera i segona prova	60 %	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 6, 9, 11, 12, 13, 15, 19, 21, 22, 23
Tercera prova	40%	3	0,12	2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23

Proves 1 i 2. Dos escrits de 2000 paraules cadascun que l'alumnat pot anar preparant des de l'inici de curs amb suport tutorial. Es lliuraranalment des del correu institucional de l'estudiant. Seran dos escrits com si es tractés de dos articles per a una revista especialitzada. Consistiran en aplicar el temari del Bloc I i del Bloc II respectivament a una pràctica creativa que l'estudiant mantindrà en totes les proves. L'estudiant aurà de declarar la utilització o no de la IA i, cas afirmatiu, haurà de presentar, a més de les 2000 paraules, la llista de les preguntes que han portat als primers resultats de la IA a adaptar-se al temari i enfocament de l'assignatura i què és allò que l'estudiant ha acceptat, què ha rebutjat i què ha afegit d'autoria pròpia. Prova 3. Un podcast d'un dels temes del programa consensuat amb el conjunt d'estudiants, de manera que es realitzi una tasca que tindrà resultats col·laboratius. El podcast també es podrà anar preparant des de l'inici de curs amb suport tutorial Tots els exercicis es lliuraran a [<assignaturakant@gmail.com>](mailto:assignaturakant@gmail.com).

No es farà la mitja entre les tres proves, sinó un seguiment personalitzat del procés de cada estudiant.

De manera voluntària, l'estudiant podrà triar d'incloure pràctiques estètiques pròpies que es vinculin al seu escrit (fotografia, música, dansa, il·lustració, pintura, etc: qualsevol pràctica creativa), sense que això signifiqui cap incidència en la nota.

Calendari de les proves:

El Departament de Filosofia va acordar que les assignatures del primer semestre tindrien dos períodes de concentració d'activitats avaluatives i una setmana en què l'alumnat podria preparar-se específicament per a les proves en la modalitat que cada professor/a especificarà a l'inici de curs. Les dates per la setmana de repàs i en què es concentraran les proves són:

27 oct.- 31 oct.: setmana de repàs o tutories

3 nov. -7 nov.: setmana d'avaluació, éssent el 7 de novembre el darrer dia per a lliurar la primera prova

8-9-12-13-14 gener: setmana d'avaluació, éssent el 8 de gener el darrer dia per a lliurar la segona prova i el 14 la tercera prova.

Les setmanes prèvies respectives a cada prova no s'avançarà temari. Es discutiran dubtes a la sessió i es continuarà amb les tutoritzacions individuals i en microgrups.

Aquesta assignatura preveu el sistema d'avaluació única, que s'organitzarà amb el lliurament de les tres proves el mateix dia. L'evidència de cada prova és la següent:

. Prova 1: 30% nota final; Prova 2: 30 % nota final. Prova 3: 40 % de la nota final.

La recuperació, amb data i lloc fixats per la Facultat, queda reservada als alumnes que no s'hagin presentat a una de les tres proves (éssent preceptiu presentar-s'hi a 2/3) o que no tinguin la nota final de 5. Es tutoritzarà la feina a fer per cada estudiant cara a la recuperació.

La nota de l'alumne serà no avaluable quan al final del procés d'avaluació no s'hagi presentat a una, dues o tres de les proves.

Els criteris d'avaluació seran:

La selecció pertinent dels temes a tractar a l'hora de plantejar les principals qüestions dels textos kantians, a partir d'una obra o d'un altre tipus de referent estètic

La claredat argumentativa

La utilització adient del vocabulari vinculat a l'assignatura

La manifestació de la comprensió dels continguts proposats a les sessions teòriques

La manifestació de la comprensió dels continguts de les lectures obligatòries

La correcció de l'estil d'escriptura

La capacitat de discussió amb el grup i sobre els textos.

L'audàcia en l'apropiació dels continguts (*sapere aude*), és a dir, l'apropiació dels continguts i el desenvolupament de la creativitat

El plagi donaria lloc a un acurat treball de conscienciació formativa. Val a dir que la normativa al respecte diu: "En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0".

La revisió de cada prova es realitzarà als horaris habituals de despatx en el període entre aquesta i la següent prova. La revisió ordinària global de l'assignatura es realitzarà un dia concret que s'indicarà al gener, i serà al despatx (en situació no pandèmica; altrament serà digital.)

Els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar al professor/a un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

Totes les indicacions importants quedaran escrites al Moodle, per tal de deixar-ne constància escrita pública.

Bibliografia

Textos a treballar a classe

KANT, I., *Crítica de la facultat de jutjar*. Traducció i edició de Jèssica Jaques, 2004. [*Kritik der Urteilskraft (KU)*]. Vol. V of *Kants gesammelte Schriften*. Königlich Preussischen Akademie der Wissenschaften (AA.). Berlin, Walter de Gruyter, pp. 165-485. Edited by Wilhelm Windelband.

KANT, I., *Crítica de la razón pura*. Traducció i edició Miquel Montserrat. Barcelona, edicions de la UB, 2024 [*Kritik der reinen Vernunft*. AA. III]

KANT, I. *Prolegòmens a tota metafísica futura que pugui presentar-se com a ciència*. Trad. Gerard Vilar, Ed. Pere Lluís Font, Barcelona, Ed. 62, 1996.

KANT, I., *Fonamentació de la metafísica dels costums*. Trad. Joan Leita, Ed. Pere Lluís Font. Barcelona, Laia, 1984.

KANT, I., *Crítica de la raó pràctica*. Barcelona, edicions 62, "Textos Filosòfics" 93, 2003.

KANT, I., *Briefwechsel*, AA. X. English translation by Arnulf Zweig, *Correspondence*. Cambridge, Cambridge University Press, 1999.

KANT, I., "On Friendship" and "On Enmity", in *Vorlesungen (Collins's lecture notes)*, AA. XXVII, pp. 423-432. English translation cited in this article by Peter Heath, *Lectures on Ethics*. Cambridge, Cambridge University Press, 2005.

Bibliografia secundària d'especial atenció a les sessions del curs

ARENDT, Hannah, Conferencias sobre la filosofía política de Kant (*Lectures on Kant's Political Philosophy*). Barcelona, Paidós, 2003 [1999].

LYOTARD, Jean-François, *Lecciones sobre la Analítica de lo sublime* [*Leçons sur l'Analytique du sublime*, 1991]. Ciudad de Méjico, LOM ediciones, 2020.

RANCIÈRE, Jacques, *El malestar en la estética (Malaise dans l'esthétique)*, . Buenos Aires, Capital Intelectual, 2011.

RANCIÈRE, Jacques, "La revolución estética y sus resultados".

SPIVAK, Gayatri Chakravorty, *A critique of postcolonial reason : toward a history of the vanishing present*. Harvard, 1999.

Bibliografia secundaria d'acompanyament

Repertoris lexicals

CAYGILL, H., *A Kant Dictionary*., Oxford, Blackwell, 1995.

EISLER, R., *Kant-Lexicon*, Hildesheim, Georg Olms, 1984.

Estudis generals

BIRD, G. (ed.), *A Companion to Kant*, Blackwell, 2010.

CASSIRER, E., *Das Erkenntnisproblem in der Philosophie und Wissenschaft der neueren Zeit* (1906) t. Vol. II Hildesheim: Georg Olms Verlag.. Hi ha traducció castellana, *El problema del conocimiento en la filosofía y en las ciencias modernas*. Vol., II. México: Fondo de Cultura Económica 1986 (1953).

---, *Kants Leben und Lehre*. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft. Hi ha traducció castellana: *Kant, vida y doctrina*. México: Fondo de Cultura Económica, 1979 (primera edició de 1948). 1918 (1975).

---, «Kant». A *Encyclopaedia of the Social Sciences*, vol. 8, 1932: 538-42. New York: Macmillan.

DELEUZE, G., *La philosophie critique de Kant*. París, PUF, 1971 (trad. cast. a Spinoza, Kant, Nietzsche, Barcelona, Labor, 1974).

GUYER, P. (Ed.), *The Cambridge Companion to Kant*, Cambridge, Cambridge University Press, 1992.

HERNÁNDEZ, J., "La raó en el gir estètic de la filosofia (La racionalitat kantiana)", *Enrahonar* 32/33, . 81-150.

KUEHN, M., *Kant. A Biography*. Cambridge, Cambridge University Press, 2001. Hi ha traducció castellana: Trad. cast.: Madrid, Acento Editorial, 2004).

SCRUTON, R., *Kant*, Oxford University Press, 2001

ENRAHONAR, 36 (2004), número extraordinari sobre Kant en el segon centenari. Editat per Jèssica Jaques.

Estudis sobre **KU**

ARENDT, H., *Das Urteilen. Texte zu Kants Politischer Philosophie*, München / Zurich, 1998.

CHÉDIN, O., *Sur l'esthétique de Kant et la théorie critique de la représentation*. Paris, Vrin, 1982.

COHEN, T. amb Guyer, p. (ed.) *Essays in Kant's Aesthetics*. Chicago & London, University of Chicago Press, 1982.

CRAWFORD, P., *The kantian Sublime. From Morality to Art*. Oxford - New York, 1989.

DUFFLO, C., *La finalité dans la nature. De Descartes a Kant*. París, PUF, 1996.

DUMOUCHEL, D., *Kant et la genèse de la subjectivité esthétique. Esthétique et philosophie avant la critique de la faculté de juger*. Paris, Vrin, 1999.

- GIBBONS, S. *Kant's Theory of Imagination. Bridging Gaps in Judgement and Experience*. Oxford, Clarendon Press, 1994.
- GINSBORG, H., *The Role of Taste in Kant's Theory of Cognition*. New York - London, Garland, 1990.
- Guillermi, L., *L'élucidation critique du jugement de goût selon Kant*. Paris, Éditions du Centre National de la Recherche Scientifique, 1986.
- GUYER, P.(ed.), *Essays in Kant's Aesthetics*. Chicago, Chicago University Press, 1982.
- GUYER, P. *Kant and the Claims of Taste*. Cambridge Mass., - London, Harvard University Press, 1979.
- GUYER, P., *Kant and the Experience of Freedom. Essays on Aesthetics and Morality*. Cambridge, Cambridge University Press, 1993.
- JAQUES, J., "Introducció" a *KU*. Barcelona, Edicions 62, 2004.
- "Sobre la traducció del terme *Urteilkraft* ", *Enrahonar* 36. *Bicentenari de la mort d'Immanuel Kant. Pels camins de la raó crítica*. (127-138), 2004. UAB, Servei de Publicacions
- , "Memoria de una traducción. Sobre la versión catalana de la *Kritik der Urteilkraft* de Immanuel Kant ". *Ontology Studies*, 2006, pp. 249-257
- , "El sentido estético", *Disturbis* 3 <http://www.disturbis.net>, 2008.
- , "Kant's Aesthetic Reading of Aristotle's Philia: Disinterestedness and the Mood of the Late Enlightenment". *Revista de Filosofia*VI, pp.57-68, 2012. <http://revistas.ucm.es/index.php/RESF/article/view/41068>
- KEMAL, S., *Kant and Fine Art. Essays on Kant and the Philosophy of Fine Art and Culture*. Oxford, Clarendon Press, 1986.
- KERN, A., *Schöne Lust. Eine Theorie der ästhetischen Erfahrung nach Kant*. Suhrkamp Taschenbuch Wissenschaft, Berlin 1998.
- KERSZBERG, P., *Kant et la nature. La nature à l'épreuve de la critique*. Paris, Les Belles Lettres, 1999.
- KOGAN, J., *La estética de Kant y sus fundamentos metafísicos*. Buenos Aires, EUDEBA, 1965.
- KULEMKAMPF, J., *Kants Logik des ästhetischen Urteils*. Frankfurt am main, Vittorio Klostermann, 1994.
- KULEMKAMPF, J. (ed.), *Materialen zu "Kants Kritik der Urteilkraft"*, Frankfurt am Main, Suhrkamp, 1974.
- LEBRUN, G., *Kant et la mort de la métaphysique (Essai sur la "Critique de la faculté de juger")*. Paris, Armand Collin, 1970.
- LÓPEZ MOLINA, A. M., *Razón pura y juicio reflexionante en Kant*. Madrid, Universidad Complutense, 1983.
- MAKKREEL, R. A., *Imagination and interpretation in Kant. The Hermeneutical Import of the Critique of Judgement*. Chicago - London, The University of Chicago Press, 1990.
- McCLOSKEY, M., *Kant's Aesthetics*. New York, Macmillan, 1987.
- McMILLAN, R. A. C., *The Crowning Phase of the Critical Philosophy (A Study in Kant's "Critique of Judgement")*. New York, Garland, 1970.
- Martínez Marzoa, F., *Desconocida raíz común. Estudio sobre la teoría kantiana de lo bello*, Madrid, Visor, 1987.
- MUMBRÚ, Àlex, *Esquema, símbol, tip*. Barcelona, ed. Comares, 2022.

PARRET, H. (ed.), *Kants Ästhetik / Kant's Aesthetics / L'esthétique de Kant*. Berlin, Walter de Gruyter, 1998.

PAVÓN, M., *Objetividad y juicio en la crítica de Kant*. Sevilla, Servicio de publicaciones de la Universidad, 1988.

RIND, M., "The Concept of Disinterestedness in Eighteenth-Century British Aesthetics". *Journal of the History of Philosophy*, vol. 40, no. 1 (2002), pp. 67-87.

RODRÍGUEZ ARAMAYO, R., y VILAR, G. (ed.), *En la cumbre del criticismo (Simposio sobre la "Crítica del Juicio" de Kant)*, Barcelona, Anthropos, 1992.

Schaper, E. *Studies in Kant's Aesthetics*. Edinburg, Edinburgh University Press, 1979.

SOURIAU, M., *Le jugement réfléchissant dans la philosophie critique de Kant*. Paris, Alcan, 1926.

STOLNITZ, J., "On the Origins of 'Aesthetic Disinterestedness', *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*, vol. 20, no. 2 (winter 1961), pp. 131-143.

VILLACAÑAS, J. L. (ed.), *Estudios sobre la "Crítica del Juicio"*. Madrid, Visor, 1990.

Programari

NO hi ha cap programari específic

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt